

Bestyrelsen og direktionen for
Danske Andelskassers Bank og
Sammenslutningen Danske Andelskasser

16. december 2008

Ref. MAM

J.nr. 6245-0377

Danske Andelskassers Bank – regnskabskontrol årsrapport 2007 og halvårsrapport 1. halvår 2008 samt Sammenslutningen Danske Andelskasser

FINANSTILSYNET
Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Indledning

Finanstilsynet har foretaget kontrol af Danske Andelskassers Banks årsrapport for 2007. Dette er sket som led i den kontrol af finansielle virksomheders årsrapporter, som Finanstilsynet udfører i medfør af § 344 i lov om finansiell virksomhed.

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET

Finanstilsynet var på undersøgelse i Danske Andelskassers Bank i uge 20-22 og 24 i 2008 og anmodede i brev af 17. juli 2007 banken om en redegørelse vedrørende indregning og måling af kapitalandele i Grønlandsbanken. Finanstilsynet modtog den 5. august 2008 bankens redegørelse vedrørende det angivne forhold. Da det var Finanstilsynets opfattelse, at der var tale om en væsentlig fejlagtig måling af de nævnte kapitalandele, foretog Finanstilsynet en regnskabskontrol af bankens årsrapport for 2007, som medførte at Finanstilsynet anmodede om redegørelse vedrørende en række yderligere konstaterede forhold i brev af 17. september 2008. Bankens redegørelser modtog Finanstilsynet i brev af 7. oktober 2008. Vedrørende værdiansættelsen af kapitalandele i Grønlandsbanken afholdt Finanstilsynet møde med Danske Andelskassers Bank og bankens revisor den 15. oktober 2007. Finanstilsynet sendte udkast til afgørelse i partshøring i brev af 31. oktober 2008, hvortil bankens bemærkninger og kommentarer er modtaget i brev af 12. november 2008. Finanstilsynet har efterfølgende den 24. november 2008 haft kontakt med Danske Andelskassers Bank og deres revisor, og der er fremsendt redigerede korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007, da den information, der blev fremsendt i brev af 12. november var forkert. Materialet er modtaget den 25. november 2008 på e-mail.

Efter Finanstilsynet sendte udkast til afgørelsen til Danske Andelskassers Bank, har Finanstilsynet modtaget bankens brev af 11. december 2008.

Da kapitalandelene er indregnet på tilsvarende måde i bankens halvårsrapport for 1. halvår 2008 har Finanstilsynet efterfølgende foretaget en kontrol af halvårsrapporten. Resultatet heraf er også medtaget i denne afgørelse.

Danske Andelskassers Bank er 100 % ejet af Sammenslutningen Danske Andelskasser. Indregningen af kapitalandele i Grønlandsbanken har derfor også betydning for Sammenslutningen Danske Andelskassers årsrapport for 2007 samt halvårsrapport for 1. halvår 2008. Da der er samme bestyrelse og direktion for Danske Andelskassers Bank og Sammenslutningen Danske Andelskasser, er det valgt også at medtage en afgørelse vedrørende Sammenslutningen Danske Andelskassers årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008 i dette brev.

Finanstilsynets afgørelse

På baggrund af Danske Andelskassers Banks afgivne svarbreve og redegørelser er det Finanstilsynets opfattelse, at bankens måling af kapitalandele i Grønlandsbanken ikke er i overensstemmelse med reglerne i regnskabsbekendtgørelsens¹ § 47.

Det er Finanstilsynets opfattelse, at der er tale om en væsentlig fejl i såvel bankens årsrapport for 2007 som i halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

Da Danske Andelskassers Bank er ejet af Sammenslutningen Danske Andelskasser vil den væsentlige fejl have en afledt effekt på Sammenslutningen Danske Andelskassers årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008, hvor fejlen ligeledes anses for væsentlig.

Finanstilsynet skal derfor i medfør af § 197 i lov om finansiel virksomhed:

påbyde Danske Andelskassers Bank at udarbejde korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008, hvor kapitalandele i Grønlandsbanken er indregnet til børskursen (lukkekursen) på balancedagen.

påbyde Sammenslutningen Danske Andelskasser at udarbejde korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008, hvor der foretages en konsekvensrettelse af de ændrede regnskabstal fra Danske Andelskassers Bank.

¹ Bekendtgørelse nr. 1466 af 13. december 2006 om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber (for så vidt angår årsrapporten 2007) og bekendtgørelse nr. 1265 af 26. oktober 2007 om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber (for så vidt angår halvårsrapporten 1. halvår 2008).

påbyde Danske Andelskassers Bank fremadrettet at opfylde de i appendiks 2 og 3 angivne bestemmelser.

Af den korrigerende/supplerende information skal det **fremgå**:

- at den af banken henholdsvis sammenslutningens tidligere offentliggjorte finansielle information i form af årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008 indeholder en væsentlig fejl.
- hvorledes korrektionen af fejlen påvirker bankens henholdsvis sammenslutningens årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008, herunder årsrapportens og halvårsrapportens forskellige elementer, poster, noter m.v.
- at den korrigerende/supplerende information offentliggøres efter påbud fra Finanstilsynet.

Der henvises til appendiks 1, hvor Finanstilsynet har anført minimums- og formkrav til den korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

Bankens henholdsvis sammenslutningens ledelse skal afgive en ledelsespåtegning, som omfatter den korrigerende/supplerende information, i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed § 185. Den korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 skal revideres af bankens henholdsvis sammenslutningens eksterne revisor.

Finanstilsynet skal gøre opmærksom på, at den korrigerende/supplerende information ikke skal betragtes som en integreret del af den allerede offentliggjorte årsrapport for 2007, men som et tillæg hertil. Banken og sammenslutningen skal i næstkommende årsrapport tilrette fejlen i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 82.

Danske Andelskassers Bank og S sammenslutningen Danske Andelskasser skal offentliggøre den korrigerende/supplerende information på samme måde som årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008, herunder på bankens og sammenslutningens hjemmeside.

Den korrigerende/supplerende information skal indsendes til Finanstilsynet i 3 eksemplarer. Finanstilsynet videresender det ene af eksemplarerne vedrørende årsrapporten for 2007 til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvor den korrigerende/supplerende information gøres tilgængelig efter de af styrelsen herfor fastsatte regler.

Danske Andelskassers Bank og S sammenslutningen Danske Andelskasser skal samtidig foretage korrektion af indberetning til Finanstilsynet vedrørende årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008. For begge årsrapporter kan banken og sammenslutningen nøjes med at fore-

tage korrektionen vedrørende resultatopgørelse, balance og egenkapital. Øvrige konsekvensrettelser skal ikke foretages, men skal ændres ved indberetningen af primo tallene vedrørende årsrapporten for 2008.

Frist for indsendelse af ovennævnte korrigerende/supplerende information samt korrektion af indberetninger er 19. december 2009.

Finanstilsynet gør opmærksom på, at Fondsrådet har udsendt en vejledning om "virkning af Fondsrådets afgørelser om ændring af regnskabsinformation i års- og delårsrapporter". Vejledningen behandler i vid udstrækning selskabsretlige og regnskabsmæssige konsekvenser af påbud, som også vil være gældende for ikke-børsnoterede virksomheder.

Denne afgørelse kan i henhold til § 372, stk. 1 i lov om finansiel virksomhed indbringes for Erhvervsankenævnet, Kampmannsgade 1, Postboks 2000, 1780 København V, senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Indbringelse af sagen for Erhvervsankenævnet er forbundet med et gebyr.

Sagsfremstilling

Danske Andelskassers Banks årsrapport for 2007

Finanstilsynet erfarede ved undersøgelse i ugerne 20-22 og 24 at bankens kapitalandele i Grønlandsbanken blev målt til 75 % af børskursen.

Af bankens årsrapport for 2007 fremgår:

"Aktiver, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen på balancedagen. Illikvide aktier eller unoterede kapitalandele måles til kostpris eller beregnet dagsværdi".

I revisionsprotokollatet til årsrapporten for 2007 har revisor anført følgende vedrørende værdiansættelsen af aktier i Grønlandsbanken:

"Banken har i november 2004 købt 14,58 % af aktiekapitalen i Grønlandsbanken for 94,8 mio. DKK. Aktierne er i 2006 værdiansat til 75 % af børskursen, idet ledelsen i banken vurderede, at børskursen ikke var retvisende grundet papirets generelle lave omsættelighed og aktiepostens størrelse. Aktierne er pr. 31.12.2007 værdiansat til 182,9 mio. DKK, hvilket svarer til 75 % af børsværdien på 243,9 mio. kr. Bankens ledelse er således fortsat af den opfattelse, at børskursen ikke er retvisende, jf. argumentationen ovenfor, men skønner at en værdiansættelse på 75 % af børskursen er mere retvisende pr. 31.12.2007, set i lyset af børskursudviklingen de seneste 2 år".

Finanstilsynet anmodede på baggrund af ovenstående i brev af 17. juli 2007 banken om at redegøre for, hvorledes den foretagne måling opfyldte

betingelserne for måling til dagsværdi, jf. kravene i regnskabsbekendtgørelsen.

Banken fremsendte sin redegørelse i brev af 5. august 2008.

I bankens redegørelse fremgår blandt andet nedenstående forhold vedrørende kapitalandele i Grønlandsbanken:

- Aktieposten i Grønlandsbanken blev erhvervet i 2004 til kurs 361, hvilket på daværende tidspunkt svarede til 85,95 % af børskursen. Handelskursen blev udregnet som indre værdi * 1,1.
- Danske Andelskassers Bank sikrede sig ved opkøbet en bestyrelsespost i Grønlandsbanken.
- I erhvervsåret 2004 og i 2005 blev aktierne værdiansat til anskaffelsesprisen, idet banken ikke mente at børskursen var et realistisk udtryk for handelsprisen grundet aktiens generelle lave omsættelighed og aktiepostens størrelse.
- Udviklingen i børskursen medførte, at værdiansættelsesmetoden i 2006 blev revurderet, som følge af spændet mellem anskaffelseskursen og børskursen.
- I samarbejde med bankens revisor blev det besluttet, at benytte en metode svarende til børskursen med 25 % fradrag.
- Fradraget på 25 % skyldes, at banken ønskede at fastholde ideen om at værdiansættelsen var knyttet til den officielle børskurs.
- Fradraget på 25 % begrundes endvidere med, at der ikke i forbindelse med salg af bankens aktiepost kan forventes en bestyrelsespost i Grønlandsbanken, hvilket banken vurderer, vil påvirke værdien i negativ retning for en potentiel investor.
- Det er bankens vurdering, at børskursen giver et meget volatibelt og til tider for tilfældigt billede af aktiepostens værdi.
- Det er endvidere bankens opfattelse, at den finansielle uro påvirker værdiansættelsen af aktier i Grønlandsbanken, der har vist kraftige udsving i aktiekursen. Udsving som banken ikke mener, kan begrundes med Grønlandsbankens drift eller udbyttepolitik og som efter bankens opfattelse viser, at der er behov for at revurdere værdiansættelsesgrundlaget.
- Banken beskriver en værdiansættelsesmodel som baggrund for fradraget. Den beskrevne model tager udgangspunkt i Grønlandsbankens offentliggjorte egenkapitalforrentning på balancedagen det pågældende år. Metoden antager, at alt overskud i hvert af årene udbetales som udbytte og udbyttet tilbagediskonteres med CIBOR 3 renten med et risikotillæg på 1,5 %. Banken har dog ikke værdiansat aktierne ud fra modellens resultater men har i stedet værdiansat aktierne til 75 % af børskursen.

Da det umiddelbart var Finanstilsynets opfattelse, at der var tale om en væsentlig fejlagtig måling af de nævnte kapitalandele, foretog Finanstilsynet en regnskabskontrol af bankens årsrapport for 2007, som medførte at Finanstilsynet anmodede om redegørelse vedrørende en række yderligere konstaterede forhold i brev af 17. september 2008. Sidstnævnte forhold er beskrevet i appendiks 2.

Finanstilsynet skrev i brev af 17. september 2008:

"[...] Ud fra bankens redegørelse, er det Finanstilsynet umiddelbare opfattelse, at banken ikke har belæg for at karakterisere Grønlandsbankens aktie som illikvid, da aktien handles på et aktivt marked, med daglige handler og daglig omsætning. Det er endvidere Finanstilsynets opfattelse at aktiebeholdningens størrelse er uden betydning i forhold til hvilken værdiansættelsesteknik der anvendes, jf. herom i henvisningen til IAS 39 (AG 72) i bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens § 47. Der er efter Finanstilsynets umiddelbare opfattelse ingen argumenter i bankens redegørelse af 5. august 2008, der giver anledning til at anvende en anden værdiansættelsesteknik end lukkekursen på balancedagen".

Danske Andelskassers Bank skrev i brev af 7. oktober 2008:

"Indregning og måling af kapitalandele i Grønlandsbanken - Vi har modtaget svaret men ønsker et møde herom, idet vi stadig mener, at omsætteligheden af aktien bør indgå i værdiansættelsen. Vi kontakter Finanstilsynet, med henblik på et afklarende møde om dette punkt".

I bankens brev af 7. oktober, angives ligeledes bemærkninger til øvrige forhold, der er konstateret ved regnskabskontrollen. Disse bemærkninger er gengivet i appendiks 2.

Finanstilsynet afholdt møde med direktør Vagn Raun fra Danske Andelskassers Bank og bankens eksterne revisor Mogens Andersen den 15. oktober.

På mødet fastholdt direktør og revisor de tidligere fremsatte synspunkter, herunder blandt andet nedenstående:

- Grønlandsbankens børskurs giver ikke et retvisende billede af aktierens værdi.
- Aktien i Grønlandsbanken kan ikke anses for likvid, grundet aktionærsammensætningen, som er karakteriseret med få store og en del små aktionærer. De store aktionærer besidder en betydelig andel af aktiekapitalen.
- Grønlandsbankens aktie er meget volatil, da der er set store udsving i aktiekursen over en enkelt dag.

- Aktieposten ved et salg vil ikke kunne absorberes i markedet, hvilket har en negativ indflydelse på aktiepostens værdi.

Direktør og revisor fremførte yderligere, at banken fremadrettet vil søge at afdække mulighederne for at kunne karakterisere Grønlandsbanken som en associeret virksomhed. I den forbindelse nævntes mulighederne for at indgå en aktionæroverenskomst med en anden aktionær med henblik på at opnå betydende indflydelse. Revisor og direktør anmodede om Finanstilsynets stillingtagen hertil.

Finanstilsynet anførte, at stillingtagen hertil ville bero på en konkret vurdering af, hvorvidt kriterierne herfor var opfyldt, hvorfor banken måtte vende tilbage herom, når den havde et konkret forslag, herunder en aktionæraftale. Der var enighed om hensigtsmæssigheden af at få dette afklaret inden aflæggelsen af 2008 årsrapporten.

Finanstilsynet henviste på mødet endvidere til at værdiansættelsen også var af betydning for halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

Finanstilsynet anmodede på mødet banken om at sende eventuelle yderligere bemærkninger, der måtte have relevans for afgørelsen til Finanstilsynet senest mandag den 20. oktober 2008. Banken indsendte ikke yderligere information.

Finanstilsynet sendte udkast til afgørelse i partshøring i brev af 31. oktober 2008. Danske Andelskassers Banks redegørelser og bemærkninger til udkastet til afgørelsen modtog Finanstilsynet i brev af 12. november 2008.

Af bankens brev af 12. november 2008 fremgik det, at banken som følge af Finanstilsynets besøg i banken og drøftelserne vedrørende værdiansættelsen af kapitalandele i Grønlandsbanken har besluttet at foretage en principændring af værdiansættelsen af aktierne i Grønlandsbanken, således at aktieposten ændres til en aktiepost i en associeret virksomhed. Principændringen gennemføres med virkning fra 1. januar 2008. Banken begrundede ændringen med følgende:

- I overvejelserne omkring erhvervelsen af kapitalposten, lå muligheden for at virke som engrosbank for Grønlandsbanken og muligheden for at udveksle medarbejdere og sælge forskellige investeringsprodukter til Grønlandsbanken.
- I aftalen indgik, at det skulle tilstræbes, at en repræsentant fra Danske Andelskassers Bank og en repræsentant fra Tryggingarfelagid Føroyar P/F (Tryggingarfelagid) skulle indtræde i bestyrelsen. Samtidig ville de to aktionærer forsøge at sikre sig bestyrelsesformandsposten.

Dette resulterede i, at Danske Andelskassers Bank fik formandsposten, og Tryggingarfelagid fik en bestyrelsespost i Grønlandsbanken.

- Samarbejdet mellem bankerne blev herefter udvidet, og i dag løser Danske Andelskassers Bank følgende opgaver for Grønlandsbanken: Clearing via Danmarks Nationalbank, Compliance, Support til IT området, Intern Revision, rådgivning af store kunder på fondsområdet og sparring på en række områder. Danske Andelskassers Bank fremfører, at den forretningsmæssige aktivitet mellem bankerne er ganske omfattende.
- Udvekslingen af medarbejdere mellem SDA koncernen og Grønlandsbanken har udviklet sig efter Danske Andelskassers Banks erhvervelse af kapitalandelene i Grønlandsbanken.
- Som bilag til brevet er udkast til en aktionæroverenskomst mellem Danske Andelskassers Bank og forsikringsselskabet Tryggingarfelagid. Aftalen betyder, at der er en gensidig forkøbsret til aktieposterne. Endvidere forpligter parterne sig til at samarbejde med henblik på at søge størst indflydelse på beslutninger, der skal træffes af de beslutende organer i Grønlandsbanken samt til at bidrage til at fastholde, at parterne betræder 2 bestyrelsesposter, hvoraf den ene tilstræbes at være formandsposten.

I bankens brev af 12. november 2008 anfører banken til Finanstilsynets udkast til afgørelse: at bankens aktie ikke er børsnoteret, at bankens aktie ikke omsættes eksternt i forhold til SDA, og at banken er et selskab, der er ejet 100% af 22 SDA andelskasser. Endvidere anmoder banken Finanstilsynet om at genoverveje, hvorvidt årsrapporten for 2007 skal korrigeres, i lyset af bankens ejerforhold og i lyset af bankens vedtagelse om gennemførelse af principændringen fra 1. januar 2008.

Danske Andelskassers Bank stiller i den forbindelse Finanstilsynet en række spørgsmål vedrørende fornyet indberetning som følge af den korrigerende/supplerende information samt spørgsmål vedrørende Finanstilsynets stillingtagen til principændringen.

Danske Andelskassers Bank vedlægger endvidere den korrigerende/supplerende information vedrørende årsrapporten for 2007 til brev af 12. november 2008. Finanstilsynet har den 25. november 2008 været i kontakt med bankens direktion og revisor med henblik på at få en forklaring i forbindelse med de fremsendte tal. Bankens revisor har fremsendt ny korrigerende/supplerende information, da den tidligere fremsendte ikke var korrekt. Det nye materiale er fremsendt i e-mail af 25. november 2008.

Den 20. november 2008 offentliggjorde Grønlandsbanken en selskabsmeddelelse, hvor at det fremgik, at de to aktionærer, Danske Andelskas-

sers Bank og Tryggingarfelagid har indgået en aktionæraftale med henblik på at forøge parternes indflydelse på Grønlandsbankens forretningsmæssige drift samt at sikre en forkøbsret for en part til at købe den anden parts aktier.

Efter Finanstilsynet sendte det endelige udkast til afgørelse til Danske Andelskassers Bank, modtog Finanstilsynet bankens brev af 11. december 2008. Af brevet fremgik det, at banken er blevet opmærksom på, at det forhold, at banken har en mundtlig overenskomst med Tryggingarfelagid omkring stemmeafgivelsen i Grønlandsbankens bestyrelse, medfører at aktien i Grønlandbanken skulle have været målt efter reglerne om associeret virksomhed.

Danske Andelskassers Bank konkluderer på baggrund af ovenstående, at det er en fundamental fejl, at banken ikke tidligere har behandlet Grønlandbanken som en associeret virksomhed og vil derfor korrigere forholdet i primobalancen 2008.

Endvidere skriver banken i brev af 11. december 2008, at den ikke mener at den korrigerende/supplerende information skal offentliggøres, da banken er af den overbevisning at informationen ikke giver fornyet viden til investorerne. Bankens ejere er 22 andelskasser, der er medlemmer af Sammenslutningen Danske Andelskasser, og banken kan ikke se formålet med offentliggørelsen.

Danske Andelskassers Bank – Halvårsrapport for 1. halvår 2008

Af Danske Andelskassers Banks halvårsrapport for 2008, fremgår:

"En del af bankens aktivitetsområde er investering i andre finansielle virksomheder. Banken har således investeringer i flere såvel noterede som unoterede finansielle virksomheder. Den finansielle uro har ligeledes påvirket værdien af disse aktieposter, og da de gældende regelsæt for værdiansættelse af sådanne poster foreskriver en værdiansættelse til dagsværdi, er konsekvensen, at banken i første halvdel af 2008 har måttet notere et større urealiseret kurstab på disse investeringer. Udsvingene giver dog ikke anledning til bekymring, idet banken føler sig velorienteret om de aktuelle selskabers aktiviteter. Banken følger regnskabsbekendtgørelsens regler for værdiansættelse af kapitalandele. Vi er imidlertid af den opfattelse, at børskursen giver et meget volatibelt - og til tider for tilfældigt billede af disse posters værdi. Banken har derfor ansøgt Finanstilsynet om godkendelse af et ændret værdiansættelsesprincip for sådanne aktieporteføljer. En principændring vil tidligst kunne ske i 4. kvartal 2008".

Danske Andelskassers Bank oplyste endvidere i brev af 5. august 2008 følgende:

"I forbindelse med halvårsrapporten 2008 er uændret benyttet børskurs med fradrag af 25 %".

Finanstilsynet har efterfølgende udarbejdet en regnskabskontrol af Danske Andelskassers Banks halvårsrapport for 1. halvår 2008. I appendiks 3 er anført de fejl og mangler, som Finanstilsynet har fundet i forbindelse hermed.

I bankens brev af 12. november var der ingen kommentarer til de i appendiks 3 angivne forhold.

Sammenslutningen Danske Andelskasser

Som følge af at Danske Andelskassers Bank er 100 % ejet af Sammenslutningen Danske Andelskasser, vil en væsentlig fejl i Danske Andelskassers Banks årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008, have en afledt effekt på Sammenslutningen Danske Andelskasser årsrapport og halvårsrapport, herunder såvel for moderselskabsregnskabet som for koncernregnskabet.

Sammenslutningen Danske Andelskasser (Moderselskabsregnskab)

Af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2007 fremgår:

"Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode til den forholdsmæssige andel af virksomhedens egenkapital ultimo regnskabsåret. I resultatopgørelsen indregnes selskabets andel af virksomhedens resultat efter skat".

Det fremgår af noteoplysningerne, at Danske Andelskassers Bank anses for at være en tilknyttet virksomhed, da ejerandelen er 100 %.

For halvårsrapporten for 1. halvår 2008 gælder den samme regnskabspraksis.

En fejl i Danske Andelskassers Banks årsrapport og halvårsrapport vil derfor have en afledt effekt på moderselskabets årsrapport og halvårsrapport.

Sammenslutningen Danske Andelskasser (Koncernregnskabet)

Af anvendt regnskabspraksis fremgår:

"Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaberne for Sammenslutningen Danske Andelskasser, Danske Andelskassers Bank og de tilknyttede virksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter".

For halvårsrapporten gælder den samme regnskabspraksis.

En væsentlig fejl i Danske Andelskassers Banks årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008, vil derfor have en afledt effekt på koncernregnskabet for 2007 og koncernens halvårsrapport for 1. halvår 2008.

Retligt grundlag

Vedrørende indregning og måling af kapitalandele i Grønlandsbanken i års- og halvårsrapporten er følgende bestemmelser anvendt: regnskabsbekendtgørelsens §§ 44, 47, 48, bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens §§ 47 og 48 samt IAS 39 (AG 71-73).

Vedrørende associeret virksomhed er følgende bestemmelser anvendt: lov om finansiel virksomhed § 2, regnskabsbekendtgørelsen § 56, bemærkninger til regnskabsbekendtgørelsens kapitel 6 og IAS 28.2, IAS 28.6, IAS 28.7 og IAS 28.23.

I appendiks 2 og 3 fremgår det retlige grundlag, der vedrører de i appendiksene behandlede forhold.

Af lov om finansiel virksomhed § 196, stk. 1 fremgår, at: *"Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for årsrapporten, herunder regler om indregning og måling af aktiver, forpligtelser, indtægter og omkostninger, opstilling af resultatopgørelse og balance samt krav til noter og ledelsesberetning".*

Af lov om finansiel virksomhed § 197, stk. 1 fremgår, at: *"Med henblik på at sikre, at finansielle virksomheders og finansielle holdingvirksomheders årsrapporter er i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel og de regler, der er udstedt i medfør af § 196 og at finansielle virksomheders koncernregnskaber omfattet af artikel 4 i Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder er i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder, kan Finanstilsynet*

- 1) yde vejledning*
- 2) påtale overtrædelser og*
- 3) påbyde, at fejl skal rettes, og at overtrædelser skal bringes til ophør".*

Indregning og måling af finansielle instrumenter

Af § 44, stk. 1 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår, at: *"Finansielle aktiver skal med undtagelse af aktiver omfattet af § 45, og § 50, stk. 1, efter første indregning løbende måles til dagsværdi"*.

Af § 47 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår, at: *"Dagsværdien af børsnoterede finansielle instrumenter fastsættes ud fra lukkekursen på balancedagen, eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil"*.

Af § 47, stk. 4 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår, at: *"Dagsværdien af børsnoterede finansielle instrumenter, hvis offentliggjorte børskurs må antages ikke at afspejle instrumentets dagsværdi, måles efter § 48"*.

Af bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsen § 47 fremgår, at:

" Bestemmelsen fastsætter, hvorledes dagsværdien bestemmes i tilfælde, hvor det finansielle instrument er børsnoteret. Bestemmelsen gælder i alle tilfælde, hvor et finansielt instrument, der er børsnoteret, skal måles til dagsværdi efter en af de øvrige bestemmelser i afsnittet om finansielle instrumenter. IAS 39(AG71-73) indeholder nærmere vejledning for, hvorledes dagsværdien bestemmes, når det finansielle instrument handles på aktive markeder, hvor der løbende noteres en pris.

Efter stk. 1 fastsættes dagsværdien til lukkekursen på balancedagen (den dag målingen foretages), dvs. kursen ved børsens lukning på den sidste handelsdag og ikke en eventuel gennemsnitskurs for handler hen over dagen. Den kurs, der skal anvendes, skal være en kurs eksklusive eventuelle handelsomkostninger.

Stk. 4 fastsætter endnu en undtagelsesregel til stk. 1. Undtagelsesreglen finder anvendelse i de tilfælde, hvor børskursen ikke afspejler dagsværdien, dvs. tilfælde, hvor markedet for det pågældende instrument ikke er aktivt i fornødent omfang, eller andre tilfælde, hvor den foreliggende børskurs af andre grunde ikke afspejler dagsværdien på balancetidspunktet. I sådanne tilfælde skal dagsværdien bestemmes efter samme principper som dem, der finder anvendelse på unoterede instrumenter (§ 48)".

Af IAS 39 (AG 71) fremgår: *"Et finansielt instrument anses for at have en officiel kurs på et aktivt marked, hvis officielle kurser er umiddelbart tilgængelige på en børs, hos en dealer, mægler, branchegruppe, kursoplysningservice eller lovgivende myndighed, og disse kurser repræsenterer faktiske markedstransaktioner, som jævnligt finder sted mellem kvalificerede, villige, indbyrdes uafhængige parter. Dagsværdi defineres som en kurs, der er aftalt mellem en villig køber og en villig sælger ved en handel mellem kvalificerede, villige, indbyrdes uafhængige parter. Formålet med at bestemme dagsværdien for et finansielt instrument, som handles på et aktivt marked, er at nå frem til den kurs, som ville være gældende for en transaktion med dette instrument på balancedagen (dvs.*

uden ændring i instrumentet eller dets sammensætning) på det mest fordelagtige marked, som virksomheden umiddelbart har adgang til. Virksomheden regulerer imidlertid kursen på det mere fordelagtige marked, så den afspejler eventuelle forskelle i modpartens kreditrisiko mellem instrumenter, der handles på dette marked, og det der værdiansættes. Officielle markedskurser på et aktivt marked giver den bedste indikation af dagsværdien, og når disse er tilgængelige, anvendes de til at måle det finansielle aktiv eller den finansielle forpligtelse".

Af IAS 39 (AG 72) fremgår: "For et aktiv, som virksomheden besidder, eller en forpligtelse, som den skal udstede, er den relevante officielle markedskurs normalt den aktuelle købskurs, og for et aktiv, som virksomheden skal anskaffe, eller en forpligtelse, den besidder, er det den aktuelle salgskurs. Når en virksomhed har aktiver eller forpligtelser med udlignede markedsrisici, kan den anvende middelkurser som grundlag for opgørelsen af dagsværdi for de udlignende risikopositioner og anvende købs- eller salgskursen på den åbne nettoposition, hvor det er hensigtsmæssigt. Når der ikke findes aktuelle købs- og salgskurser, kan kursen ved den seneste transaktion give en indikation af den aktuelle dagsværdi, så længe der ikke er sket en væsentlig ændring i de økonomiske forhold siden tidspunktet for transaktionen. Hvis forholdene har ændret sig siden tidspunktet for transaktionen (eksempelvis en ændring i den risikofri rente, som følger den seneste officielle kurs på en erhvervsobligation), skal dagsværdien afspejle ændringen i forholdene under henvisning til gældende kurser eller renter for tilsvarende finansielle instrumenter, hvor det er hensigtsmæssigt. Hvis virksomheden kan påvise, at den seneste transaktionskurs ikke er dagsværdien (eksempelvis fordi den afspejlede det beløb, en virksomhed ville modtage eller betale ved en tvungen transaktion, konkurs eller nødtvungent salg), skal denne kurs ligeledes reguleres. Dagsværdien af en portefølje af finansielle instrumenter er produktet af antallet af enheder af instrumentet og dets officielle markedskurs. Hvis der ikke foreligger en officiel markedskurs på et aktivt marked for det finansielle instrument som helhed, men der foreligger aktive markeder for dets enkelte dele, opgøres dagsværdien på baggrund af de relevante markedskurser for de enkelte dele".

Af IAS 39 (AG 73) fremgår: "Hvis der findes en officiel rente (snarere end en officiel kurs) på et aktivt marked, skal virksomheden anvende denne officielle markedsrente som input i en værdiansættelsesmetode for at opgøre dagsværdien. Hvis den officielle markedsrente ikke omfatter kreditrisiko eller andre faktorer, som markedsdeltagere ville medtage i en værdiansættelse af instrumentet, skal virksomheden regulere for disse faktorer".

Af § 48, stk. 1 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår: *"For finansielle instrumenter, der ikke er noteret på en børs, eller for hvilke der ikke forefindes en børskurs, der afspejler instrumentets dagsværdi, jf. § 47, stk. 4, fastlægges dagsværdien ved hjælp af en værdiansættelsesteknik, der har til formål at fastlægge den transaktionspris, som vil fremkomme i en handel på målingstidspunktet mellem uafhængige parter, der anlægger normale forretningsmæssige betragtninger"*.

Af § 48, stk. 2 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår:

"En værdiansættelsesteknik efter stk. 1. skal

- 1) Inddrage alle faktorer, herunder observerbare, aktuelle markedsdata, som må antages at influere på dagsværdien, og som markedsdeltagere må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastlæggelse af det pågældende instrument og*
- 2) være i overensstemmelse med almindeligt anerkendte metoder for prisfastlæggelse af finansielle instrumenter"*.

Af bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens § 48 fremgår:

"Bestemmelsen fastsætter regler om, hvorledes dagsværdien bestemmes i tilfælde, hvor dagsværdien af det finansielle instrument ikke uden videre kan aflæses i kraft af en notering på et aktivt marked. IAS 39(AG74-82) indeholder en nærmere vejledning for, hvorledes dagsværdien fastsættes i sådanne tilfælde. § 48 indeholder hovedprincipperne bag denne vejledning".

Bestemmelser vedrørende associeret virksomhed

Af lov om finansiel virksomhed § 5 nr. 15 fremgår: *"Associeret virksomhed; En virksomhed, i hvilken en finansiel virksomhed og dennes dattervirksomheder besidder kapitalandele og udøver en betydelig indflydelse på dens driftsmæssige og finansielle ledelse, men som ikke er en dattervirksomhed af den finansielle virksomhed. En finansiel virksomhed og dennes dattervirksomheder formodes at udøve betydelig indflydelse, hvis de tilsammen besidder 20 pct. eller mere af stemmerettighederne"*.

Af § 56 i regnskabsbekendtgørelsen fremgår: *"Andele i dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes og måles til virksomhedens regnskabsmæssige indre værdi. Virksomhedens indre værdi opgøres efter den regnskabsaflæggende virksomheds egen regnskabspraksis"*.

I bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens kapitel 6 fremgår det:

"Reglerne om koncernregnskaber findes i IAS 27, der omhandler konsoliderede regnskaber og behandlingen af investeringer i datterselskaber i selskabsregnskabet. Koncernetablering behandles desuden i IFRS 3. Reglerne om indregning og måling af associerede virksomheder i koncernregnskabet findes i IAS 28".

Af IAS 28.2 fremgår at: "[...] En associeret virksomhed er en virksomhed, i hvilken en investor har betydelig indflydelse, og som hverken udgør den pågældende investors dattervirksomhed eller joint venture [...] Betydelig indflydelse er beføjelsen til at deltage i de økonomiske og driftsmæssige beslutninger i den virksomhed, der er investeret i, uden at have bestemmende indflydelse på disse [...]".

Af IAS 28.6 fremgår at: " Hvis en investor, direkte eller indirekte gennem dattervirksomheder, ejer 20 % eller mere af stemmerettighederne i den virksomhed, der er investeret i, formodes det, at investor har betydelig indflydelse, medmindre det klart kan påvises, at dette ikke er tilfældet. Modsat gælder, at hvis investor, direkte eller indirekte gennem dattervirksomheder, ejer mindre end 20 % af stemmerettighederne i den virksomhed, der er investeret i, har investor ikke betydelig indflydelse, medmindre en sådan indflydelse klart kan påvises. En anden investors ejerskab af majoriteten eller en væsentlig del af den virksomhed, der er investeret i, udelukker ikke nødvendigvis en investor fra at have betydelig indflydelse".

Af IAS 28.7 fremgår at: "En investors betydelige indflydelse kommer sædvanligvis til udtryk på en eller flere af følgende måder: (a) repræsentation i bestyrelse eller tilsvarende ledelsesorgan i den virksomhed, der er investeret i, (b) deltagelse i beslutningsprocessen, (c) væsentlige transaktioner, mellem investor og den virksomhed, der er investeret i, (d) udveksling af ledende medarbejdere eller (e) nødvendig teknisk information stilles til rådighed".

Af IAS 28.23 fremgår at: "En investering i en associeret virksomhed behandles regnskabsmæssigt efter den indre værdis metode fra det tidspunkt, hvor den bliver en associeret virksomhed. Ved erhvervelsen af investeringen skal en eventuel forskel mellem kostprisen for investeringen og investors andel af nettodagsværdien af den associerede virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser regnskabsmæssigt behandles i overensstemmelse med IFRS 3 Virksomheds-sammenslutninger. Derfor gælder det, at: (a) goodwill tilknyttet en associeret virksomhed medtages i investeringens regnskabsmæssige værdi. Afskrivning på denne goodwill er imidlertid ikke tilladt og medtages derfor ikke ved opgørelsen af investorens andel af den associerede virksomheds resultat. (b) et eventuelt beløb, hvormed investors andel af nettodagsværdien af den associerede virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser overstiger kostprisen for investeringen, ikke medtages i den regnskabsmæssige værdi af investeringen, men i stedet medtages som indtægt ved opgørelsen af investorens andel af den associerede virksomheds resultat i det regnskabsår, hvor investe-

ringen er erhvervet. Relevante reguleringer af investors andel af den associerede virksomheds resultat efter erhvervelsen foretages også for at tage højde for eksempelvis afskrivninger på afskrivningsberettigede aktiver baseret på deres dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Ligeledes foretages der relevante reguleringer af investors andel af den associerede virksomheds resultat efter erhvervelsen for tab ved værdiforringelse, som er indregnet af den associerede virksomhed, eksempelvis af goodwill eller materielle anlægsaktiver".

Finanstilsynets vurdering

Danske Andelskassers Bank anmoder om Finanstilsynets stillingtagen til, hvorvidt banken fra den 1. januar 2008 kan karakterisere Grønlandsbanken som en associeret virksomhed. Baggrunden herfor er, at Danske Andelskassers Bank efter drøftelserne med Finanstilsynet omkring værdiansættelsen af kapitalandele i Grønlandsbanken den 20. november 2008 har indgået en aktionæroverenskomst med en anden aktionær, Trykgingarfe-lagid. Aftalen betyder at parterne vil samarbejde med henblik på at søge størst mulig indflydelse på beslutninger, der skal træffes af de besluttende organer i Grønlandsbanken. Endvidere vil parterne søge at fastholde de to bestyrelsesposter i Grønlandsbankens bestyrelse. Danske Andelskassers Banks henviser endvidere til, at banken varetager en række opgaver for Grønlandsbanken, og at den forretningsmæssige aktivitet mellem bankerne er betydelig. Herudover besidder Danske Andelskassers Bank formandsposten i Grønlandsbankens bestyrelse.

Danske Andelskassers Bank har i såvel årsrapporten for 2007 som i halvårsrapporten for 1. halvår 2008 behandlet aktieposten som en almindelig aktiepost og ikke som en associeret virksomhed. I dette afsnit vurderes det derfor først, hvordan Danske Andelskassers Bank i årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008 skal indregne kapitalandele- ne i Grønlandsbanken. Vurderingen vil tage udgangspunkt i, om indreg- ningen er foretaget i overensstemmelse med reglerne i regnskabsbe- kendtgørelsen, når aktieposten er behandlet som en almindelig aktiepost. Endvidere er effekten på Sammenslutningen Danske Andelskassers års- rapport og halvårsrapport vurderet. Herefter er der til sidst vurderet, hvorvidt og fra hvilket tidspunkt Danske Andelskassers Bank kan karak- terisere Grønlandsbanken som en associeret virksomhed.

Årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008

I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 44, stk. skal finansielle aktiver med undtagelse af aktiver omfattet af § 45, og § 50, stk. 1, efter første indregning løbende måles til dagsværdi. Det følger af § 47 i regnskabs- bekendtgørelsen, at dagsværdien af børsnoterede finansielle instrumenter fastsættes ud fra lukkekursen på balancedagen. Det fremgår yderligere af bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsen, at dagsværdien efter stk.

1 i § 47 skal fastsættes til lukkekursen på balancedagen. I bemærkningerne til § 47 henvises endvidere til IAS 39 (AG71-73). Af IAS 39 AG 71 fremgår det, at officielle markedskurser på et aktivt marked giver den bedste indikation af dagsværdien, og at disse derfor skal anvendes, når de er tilgængelige.

Det er derfor Finanstilsynets vurdering, at aktiernes dagsværdi skal måles til børskursen, og at der skal være tale om et inaktivt marked, førend der kan fraviges fra dette.

Danske Andelskassers Bank mener, at Grønlandsbankens aktie er illikvid og derfor skal måles i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 48, der omhandler finansielle instrumenter, der ikke er noteret på en børs, eller for hvilke der ikke forefindes en børskurs, der afspejler instrumentets dagsværdi. Dette begrundes af banken med, at aktien har en relativ lav omsættelighed, grundet aktionærsammensætningen i Grønlandsbanken, som er karakteriseret ved få store og en del små aktionærer, hvor de store til sammen besidder en betydelig andel af aktiekapitalen. Derfor mener banken ikke, at der volumenmæssigt handles, således at aktiekursen afspejler de reelle forhold.

Finanstilsynet har gennem undersøgelse af handlen med Grønlandsbankens aktie konstateret, at der dagligt er handel og dagligt er omsætning. I 2007 var der gennemsnitlig 11 handler pr. dag, den gennemsnitlige daglige omsætning var 884,3 t.kr. og den gennemsnitlige daglige mængde var 973 stk. Der er sket handel på alle dage i 2007. Grønlandsbankens aktie følger endvidere tilnærmelsesvis de generelle tendenser i markedsindekset for finanssektoren, jf. nedenstående figur².

Kilde: omxnordicexchange.com

På baggrund heraf er det Finanstilsynets vurdering, at der er tale om et aktivt marked.

² Det bemærkes, at når Grønlandsbankens aktie i starten af 2007 er på et højere niveau end markedsindekset, skyldes det, at der var øgede forventninger til resultatet for 2007 og at Grønlandsbanken i 2007 indfrie de forventningerne med det højeste resultat i bankens historie.

Det kan supplerende nævnes, at grundet den lave volumen, der handles, er aktien ikke den mest likvide aktie, når der sammenlignes med andre aktier i MidCap+ segmentet. Det må imidlertid formodes, at dette forhold er afspejlet i aktiekursen. Endvidere kan nævnes, at hvis markedet skulle karakteriseres som inaktivt, ville dette i givet fald betyde, at også andre aktier skulle karakteriseres som værende handlet på et inaktivt marked.

Banken har endvidere påpeget, at der historisk har været stor volatilitet i aktien, idet aktiekursen kan variere meget på kort tid.

Hensigten med dagsværdier er imidlertid, at regnskabet skal afspejle de værdier og ændringer der er. Aktiens volatilitet kan derfor ikke anvendes som argument for at fravige fra regnskabsreglerne.

Danske Andelskassers Bank påpeger yderligere, at bankens relative store andel af Grønlandsbankens aktie (ca. 15 %) har betydning for et salg af aktien, da den store volumen ikke vil kunne absorberes i markedet.

Det fremgår imidlertid af IAS 39 (AG 72), hvortil der er henvist i bemærkningerne til § 47 i regnskabsbekendtgørelsen, at aktiepostens størrelse ingen betydning har for værdiansættelsen af aktier, da dagsværdien udregnes som antal stk. ganget med aktiekursen. At der er en stor aktiepost, der muligvis ikke kan absorberes i markedet, er derfor ikke et argument for at værdiansætte aktierne til en lavere værdi end børskursen på balancedagen.

Banken påpeger endvidere, at der er en insiderproblematik ved salg af aktien i Grønlandsbanken, da bankdirektøren i Danske Andelskassers Bank er bestyrelsesformand i Grønlandsbanken. Regnskabsreglerne tager imidlertid ikke hensyn hertil, og det er derfor Finanstilsynets vurdering, at spørgsmålet om insiderproblematik ikke har nogen betydning for værdiansættelsen.

Endeligt kan nævnes, at Danske Andelskassers Bank efter Finanstilsynets vurdering implicit anerkender den officielle aktiekurs, idet banken anvender 75 % af børskursen som måling for aktien.

Med henblik på en vurdering af væsentligheden af fejlen viser nedenstående tabel 1 forskellen mellem den bogførte værdi af kapitalandelene i Grønlandsbanken, børsværdien på balancedagen det pågældende år og forskellens relative andel af egenkapitalen. Ligeledes fremgår den beregnede kursregulering, der ville have været såfremt aktierne var indregnet til 100 % af børskursen, forskellen mellem sidstnævnte og den bogførte kursregulering samt forskellen målt i forhold til resultat før skat.

Tabel 1: Danske Andelskassers Bank's aktier i Grønlandsbanken

Mio. kr.	Årsrapport 2006	Årsrapport 2007	Halvårsrap- port 2008
Kapitalandele i Grønlandsbanken			
Bogført værdi	140,2	182,9	118,1
Børsværdi på balancedagen	186,9	243,9	157,5
<i>Forskel</i>		61	39
Bogført kursregulering		42,7	-64,8
Kursregulering ud fra børskursen		57	-86,4
<i>Forskel</i>		14,3	21,6
Danske Andelskassers Banks regnskabstal samt forskellens andel heraf			
Egenkapital	1.122,5	1.270,2	1217
Resultat før skat	349,9	173,8	-38
<i>Forskellen i % af egenkapitalen</i>		4,8%	3,2%
<i>Forskellen i % af resultat før skat</i>		8,2%	56,8%

Det er på baggrund af de ovenfor nævnte beløb Finanstilsynets vurdering, at forskellen mellem den bogførte værdi og børsværdien og hermed fejlen, må betegnes som værende væsentlig. Hertil kommer, at det forekommer direkte misvisende, at aktierne indgår i regnskaberne til 75 % af børskursen, når der er tale om børsnoterede aktier, som regnskabslæseren må forvente er målt til 100 % af børskursen.

På baggrund heraf anser Finanstilsynet årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten 1. halvår 2008 som væsentligt fejlbehæftet.

For så vidt angår fejlen effekt på Sammenslutningen Danske Andelskasser årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2007 fremgår denne af nedenstående tabeller for henholdsvis moderselskabsregnskaberne og koncernregnskaberne.

Tabel 2: Sammenslutningen Danske Andelskasser (*moderselskab*)

Mio. kr	Årsrapport 2006	Årsrapport 2007	Halvårsrap- port 2008
Egenkapital	1.856,9	2.051,9	2.028,1
Resultat før skat	429,8	219,1	-10,0
Forskellen mellem bogført værdi og børsværdi af kapitalandele i Grønlandsbanken som % af egenkapitalen		3,0%	1,9%
Forskellen i kursreguleringen som % af resultat før skat		6,5%	216%

Af ovenstående tabel 2 fremgår fejlen i procent af Sammenslutningen Danske Andelskassers resultat før skat og egenkapitalen. Fejlen er her

udregnet i forhold til moderselskabet, hvor fejlen får betydning for resultatopgørelsesposten "resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder" og aktivposten "kapitalandele i tilknyttede virksomheder" med deraf følgende indvirkning på resultat, balance og egenkapital.

Det er Finanstilsynets vurdering, at fejlen også er væsentlig set i forhold til moderselskabsregnskaberne i Sammenslutningen Danske andelskassers årsrapport for 2007 og halvårsrapport for 1. halvår 2008.

Tabel 3: Sammenslutningen Danske Andelskasser (*koncernregnskab*)

Mio. kr.	Koncernregnskab 2006	Koncernregnskab 2007	Halvårsrapport 2008
Egenkapital	1.856,9	2.051,9	2.028,1
Resultat før skat	455,7	245,6	5,3
Forskellen mellem bogført værdi og børsværdi af kapitalandele i Grønlandsbanken som % af egenkapitalen		3,0%	1,9%
Forskellen i kursreguleringen som % af resultat før skat		5,8%	408%

I koncernregnskaberne indgår fejlen direkte i de enkelte poster. Af ovenstående tabel 3 fremgår forskellens relative andel af henholdsvis egenkapitalen og årets resultat før skat for koncernregnskabet i årsrapporten og i halvårsrapporten for Sammenslutningen Danske Andelskasser. Tabellen viser den relative andel af fejlen i forhold til de konsoliderede koncernregnskabstal. Finanstilsynet er af den opfattelse, at Sammenslutningen Danske Andelskassers koncernregnskab for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008 er væsentlig fejlbehæftet, som en konsekvens af at Danske Andelskassers Bank indregner kapitalandele i Grønlandsbanken forkert.

Grønlandsbanken som en associeret virksomhed

I lov om finansiel virksomhed § 5 defineres en associeret virksomhed som en virksomhed, hvor en investor har betydelig indflydelse, og som ikke er investorens dattervirksomhed. Betydelig indflydelse er beføjelsen til at deltage i den driftsmæssige og finansielle ledelse, uden at have bestemmende indflydelse. I bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens § 56, der omhandler andele i dattervirksomheder og associerede virksomheder, henvises for så vidt angår indregning og måling af associerede virksomheder til IAS 28. Det fremgår af IAS 28.2, at en associeret virksomhed er en virksomhed i hvilken en investor har en betydelig indflydelse og som ikke er en dattervirksomhed eller en joint venture. Betydelig indflydelse er beføjelsen til at deltage i de økonomiske og driftsmæssige beslutninger i den virksomhed, der er investeret i. Af IAS 28.6 fremgår yderligere, at det formodes, at en investor har betydelig indflydelse,

hvis investor direkte eller indirekte ejer 20 % eller mere af stemmerettighederne, med mindre det klart kan påvises, at dette ikke er tilfældet. Modsat gælder, at det antages, at der ikke er betydelig indflydelse, hvis investor ejer mindre end 20 % af stemmerettighederne medmindre det klart kan påvises, at der er betydelig indflydelse. Af IAS 28.7 fremgår, at betydelig indflydelse sædvanligvis kommer til udtryk, når der er bestyrelsesrepræsentation eller repræsentation i tilsvarende ledelsesorgan, ved deltagelse i beslutningsprocessen, ved væsentlige transaktioner mellem selskaberne, ved udveksling af ledende medarbejdere eller når nødvendig teknisk information stilles til rådighed.

Danske Andelskassers Bank har den 20. november 2008 indgået en aktionæroverenskomst med Tryggingarfelagid. Formålet med aftalen er at forøge parternes indflydelse på Grønlandsbankens forretningsmæssige drift samt sikre en forkøbsret for en part til at købe den anden parts aktier.

Aktionæroverenskomsten indebærer, at parterne forpligter sig til at samarbejde med henblik på at søge størst mulig indflydelse på beslutninger, der skal træffes af de besluttende organer i Grønlandsbanken. Parterne forpligter sig til på bedst mulig vis at bidrage til at fastholde, at de i fællesskab har 2 bestyrelsesposter, hvoraf den ene tilstræbes at være bestyrelsesformandsposten. Endelig indebærer aftalen, at der er en indbyrdes forkøbsret til aktieposterne mellem parterne, Det fremgår endvidere af aktionæroverenskomsten, at den afløser mundtlig aftale indgået den 1. januar 2008.

De to aktionærer besidder tilsammen ca. 30 % af den samlede aktiekapital. Parterne besidder hver 14,58 % af aktiekapitalen. De to aktionærer er de 2 største aktionærer i Grønlandsbanken. Herudover er der 3 andre, der har en større aktiepost, mens den resterende del af aktierne er fordelt på en række aktionærer. Der er ikke opdeling af aktierne i A og B aktier i Grønlandsbanken eller andre stemmebegrænsninger, hvorfor aktiekapitalandelen svarer til stemmerettighedsandelen. Parterne har derfor tilsammen en betydelig indflydelse, og med indgåelse af aktionæraftalen, herunder især forpligtelsen til at samarbejde med henblik på at søge at opnå størst mulig indflydelse på beslutninger, der træffes af de ledende organer i Grønlandsbanken, kan der sammenholdt med nedenstående forhold argumenteres for, at Danske Andelskassers Bank også har betydelig indflydelse.

Både Danske Andelskassers Bank og Tryggingarfelagid er repræsenteret i Grønlandsbankens bestyrelse, hvor Danske Andelskassers Bank besidder bestyrelsesformandsposten og Tryggingarfelagid besidder en bestyrelsespost.

Danske Andelskassers Bank har endvidere transaktioner med Grønlandsbanken, da banken foretager en række opgaver for Grønlandsbanken, herunder clearing, compliance, intern revision mv.

Sidstnævnte indebærer yderligere, at der kan argumenteres for, at Danske Andelskassers Bank stiller nødvendig teknisk information til rådighed for Grønlandsbanken.

En række af de forhold, der i henhold til IAS 28.8 sædvanligvis indikerer, at der er betydelig indflydelse, må hermed vurderes at være til stede.

Imod behandlingen af Grønlandsbanken som en associeret virksomhed taler således, at Danske Andelskassers Bank besidder under 20 % af stemmerettighederne. Der er hermed som udgangspunkt ikke betydende indflydelse med mindre en sådan klart kan påvises

Imod taler endvidere, at aktionæroverenskomsten er formuleret som en hensigtserklæring, og det ikke fremgår, hvordan parterne vil stemme, hvis der er uenighed om de beslutninger, der skal træffes. Herved vil der kunne opstå situationer, hvor Danske Andelskasser i praksis ikke vil have betydende indflydelse.

For behandlingen af banken som en associeret virksomhed taler, at banken sammen med Tryggingarfelagid har betydelig indflydelse, og at parterne med indgåelsen af aktionæroverenskomsten har forpligtet sig til at samarbejde med henblik på at opnå størst mulig indflydelse på beslutninger truffet af ledende organer i Grønlandsbanken. Hermed kan der, ikke mindst sammenholdt med, at en række af de forhold, der i henhold til IAS 28.8 sædvanligvis indikerer, at der er betydelig indflydelse, vurderes at være til stede, argumenteres for at Grønlandsbanken har betydende indflydelse.

På baggrund heraf er det Finanstilsynets vurdering, at det ikke kan afvises, at Grønlandsbanken kan karakteriseres som en associeret virksomhed.

Det er imidlertid Finanstilsynets opfattelse, at banken ikke blot kan vedtage at foretage en principændring fra 1. januar 2008. En associeret virksomhed skal indregnes som en sådan fra den dag, den bliver associeret jf. IAS 28.23. Banken har ikke tidligere behandlet Grønlandsbanken som en associeret virksomhed, og banken har først overvejet, om den kunne gøre dette efter drøftelserne med Finanstilsynet i efteråret 2008. Endvidere har banken først formaliseret sit samarbejde med Tryggingarfelagid ved indgåelse af aktionæroverenskomsten den 20. november 2008. På baggrund

heraf er det Finanstilsynets vurdering, at Grønlandsbanken først kan betragtes som en associeret virksomhed fra sidstnævnte dato.

Ændringen af aktierne til associeret virksomhed kan derfor ikke få betydning for hverken årsrapporten for 2007 eller for halvårsrapporten 1. halvår 2008. Ændringen er først gældende for årsrapporten for 2008. Finanstilsynet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at kapitalandelene i Grønlandsbanken som en associeret virksomhed skal indregnes i overensstemmelse med § 56 i regnskabsbekendtgørelsen.

Banken spørger i brev af 12. november 2008 om, hvorvidt Finanstilsynet kan tilslutte sig principændringen vedrørende Grønlandsbanken, og om hvorvidt principændringen kan medføre, at en korrektion af årsrapporten for 2007 ikke gennemføres.

Som nævnt ovenfor er det Finanstilsynets vurdering, at det ikke kan afvises at Grønlandsbanken kan karakteriseres som en associeret virksomhed fra og med indgåelsen af aktionæroverenskomsten den 20. november 2008 og hermed med virkning for årsrapporten for 2008.

Danske Andelskassers Bank oplyser i brev af 12. december 2008, at banken ikke er enig i, at Grønlandsbanken først kan indregnes som en associeret virksomhed ved indgåelsen af aktionæroverenskomsten den 20. november 2008. Banken skriver, at aktionæroverenskomsten er en formalisering af en aftale, der har været mellem de to aktionærer.

Det er Finanstilsynets vurdering, at det klart skal kunne påvises, at der er tale om en associeret virksomhed, når Danske Andelskassers Bank ejer under 20 % af aktiekapitalen. Det er først ved indgåelsen af aktionæroverenskomsten, at der foreligger dokumentation for samarbejdet mellem de to aktionærer.

Danske Andelskassers Banks skriver i brev af 11. december 2008, at banken ikke kan se formålet med, at afgørelsen skal offentliggøres.

Det er Finanstilsynets vurdering, at regnskabsreglerne skal overholdes, uanset om der er tale om børsnoterede eller ikke-børsnoterede virksomheder. Det forhold at banken er ejet af 22 andelskasser indebærer ikke, at såvel andelskasserne som andre regnskabsbrugere ikke har krav på at få retvisende regnskabsinformation. Det er på den baggrund Finanstilsynets vurdering at den korrigerende/supplerende information skal offentliggøres.

Imidlertid er det Finanstilsynets vurdering at både årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten 1. halvår 2008 er væsentlig fejlbehæftede, grundet

den forkerte indregning af kapitalposten. At det fra 20. november 2008 er muligt at karakterisere Grønlandsbanken som en associeret virksomhed, ændrer ikke på denne vurdering.

Afslutningsvis kan nævnes, at Finanstilsynet har vurderet den af Danske Andelskassers Banks fremsendte korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007.

Det er Finanstilsynet vurdering, at kursreguleringerne er indregnet med det forkerte beløb. Jf. tabel 1 skal kursreguleringen være 10,7 mio. kr. og ikke 61 mio. kr, som banken anfører.

Endvidere skal kursreguleringen vedrørende den bogførte værdi pr. 31. december 2007 (75 % af børskursen) indregnes som en fejl over egenkapitalen. Dette betyder, at egenkapitalen forøges med 46,7 mio. kr, jf. tabel 1. Dette følger af bestemmelserne i regnskabsbekendtgørelsens § 82.

Det samme gør sig gældende for den korrigerende/supplerende information til Sammenslutningen Danske Andelskassers årsrapport for 2007.

Kopi af denne afgørelse er sendt til intern og ekstern revisor.

Tine Heerup
vicekontorchef

/

Marianne Skou Moltsen
fuldmægtig

Appendiks 1 - Minimums- og formkrav til den korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008

Den af banken henholdsvis sammenslutningen udarbejdede korrigerende/supplerende information skal opstilles, så den giver regnskabsbrugerne et klart og overskueligt billede af de korrigerede forholds indvirkning på henholdsvis årsrapporten 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

Det er på den baggrund, at Finanstilsynet påbyder Danske Andelskassers Bank henholdsvis Sammenslutningen Danske Andelskasser som minimum at oplyse følgende i den korrigerende/supplerende information:

- At Finanstilsynet finder, at bankens henholdsvis sammenslutningens årsrapport 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008 indeholder en væsentlig fejl, da banken ikke har målt kapitalandelene i Grønlandsbanken i overensstemmelse med regnskabsreglerne.
- At Finanstilsynet har påbudt banken henholdsvis sammenslutningen at offentliggøre korrigerende/supplerende information til årsrapporten 2008 og halvårsrapporten 1. halvår 2008.
- At Finanstilsynet har påbudt banken, at indregne kapitalandelene i Grønlandsbanken til børskursen (lukkekursen) på balancedagen i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Da den korrigerende/supplerende information skal ses som et tillæg til årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008, er der ikke et krav om, at generalforsamlingen skal indkaldes med henblik på at godkende tillægget. Bankens henholdsvis sammenslutningens bestyrelse har imidlertid pligt til at vurdere om den korrigerende/supplerende information er af en sådan karakter, at den bør forelægges generalforsamlingen.

Banken henholdsvis sammenslutningen skal herudover vise, hvorledes korrektionen i henhold til ovennævnte påvirker årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. halvår 2008. Dette skal banken henholdsvis sammenslutningen vise ved at opstille en fuldstændig resultatopgørelse og balance med tre kolonner: ”de oprindelige tal”, ”de korrigerede tal” og ”forskellen”. På tilsvarende vis skal banken henholdsvis sammenslutningen vise en ny egenkapitalopgørelse, hvor egenkapitalen primo er ændret som følge af ændringen i årets resultat for 2006. Banken henholdsvis sammenslutningen skal ligeledes vise ændringerne i de tre kolonner for alle noter, som påvirkes af korrektionen.

Fremgangsmåden ved opstilling af de tre kolonner for hvert regnskabsår kan skitseres således:

Resultatopgørelse			
	<i>Oprindelig</i>	<i>Korrigeret</i>	<i>Forskel</i>
Kursreguleringer		Y	Z
<i>Resultat for skat</i>		Y	Z

Balance			
	<i>Oprindelig</i>	<i>Korrigeret</i>	<i>Forskel</i>
AKTIVER			
Aktier mv.		X	Z
<i>Aktiver i alt</i>		Y	Z
PASSIVER			
Egenkapital		Y	Z
<i>Passiver i alt</i>		Y	Z

Felter markeret med "X" viser de korrigerede fejl. Felter markeret med "Y" viser de konsekvens rettede tal og "Z" viser forskellen mellem de oprindelige tal og de korrigerede eller konsekvens rettede tal.

Appendiks 2 – Yderligere fejl og mangler konstateret i Danske Andelskassers Banks årsrapport for 2007

Udover den fejl som ifølge Finanstilsynets afgørelse medfører, at Danske Andelskassers Bank skal offentliggøre korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og til halvårsrapporten for 1. halvår 2008, skal Finanstilsynet i medfør af §197, stk. 1 i lov om finansiel virksomhed påbyde Danske Andelskassers Bank fremover at opfylde de nedenfor angivne bestemmelser.

Generelt

1. I henhold til § 5 i regnskabsbekendtgørelsen skal der for hver post i resultatopgørelsen og balance angives de tilsvarende beløb for det foregående regnskabsår. Jf. § 5, stk. 3 er det samme gældende for noteoplysningerne.

I bankens årsrapport for 2007, mangler der sammenligningstal til note 12: Grunde og bygninger samt note 13: Øvrige finansielle instrumenter.

- Banken anfører i brev af 7. oktober 2008, at der udfærdiges en korrektionsliste til dette forhold, som vil blive sendt til bankens aktionærer og offentliggjort på bankens hjemmeside. I materialet på hjemmesiden er sammenligningstallene til de to noter oplyst.
2. I henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 16 skal materielle anlægsaktiver eller grupper af anlægsaktiver samt dattervirksomheder og associerede virksomheder, der kun er midlertidig i virksomhedens besiddelse indregnes under aktivpost 17: aktiver i midlertidig besiddelse.

Under anvendt regnskabspraksis oplyser banken, at midlertidigt overtagne grunde og ejendomme overtaget ved afvikling af engagementer, er værdiansat til en forsigtig skønnet handelsværdi.

- Banken oplyser i brev af 7. oktober 2008, at den ikke har aktiver i midlertidig besiddelse, og at beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis er affødt af, at banken indgår i Sammenslutningen Danske Andelskasser koncernen, og at de anførte bestemmelser er gældende for denne koncern.

Finanstilsynet tager bankens redegørelse til efterretning men henviser til, at anvendt regnskabspraksis kun skal indeholde oplysninger om indregningsmetoder og målegrundlag der er anvendt på poster i balancen, resultatopgørelse og noter, jf. regnskabsbekendtgørelsen §85.

Ledelsesberetningen

3. I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 131 skal ledelsesberetningen indeholde en beskrivelse af usikkerhed ved indregning og måling, så vidt muligt med angivelse af beløb.

Banken har i ledelsesberetningen ingen beskrivelse af usikkerhed ved indregning og måling.

- Banken anfører i brev af 7. oktober 2008, at beskrivelsen af usikkerhed ved indregning og måling fremgår af anvendt regnskabspraksis. Banken oplyser, at den vil udarbejde en ny ledelsesberetning, hvor dette afsnit fremgår og sende det til aktionærene og offentliggøre det på bankens hjemmeside. I materialet på hjemmesiden er en ny ledelsesberetning, hvor indregning og måling beskrives.
4. I henhold til lov om finansiel virksomhed § 185, stk. 1 skal bestyrelsen og direktionen i ledelsespåtegningen erklære, hvorvidt: "ledelsesberetningen indeholder en retvisende gennemgang af udviklingen i virksomheden, og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som virksomheden henholdsvis koncernen påvirkes af".

Dette erklærer bankens bestyrelse og direktion ikke i ledelsespåtegningen til årsrapporten for 2007.

- Banken anfører i svarbrevet af 7. oktober 2008, at den supplerende tekst til ledelsespåtegningen vil blive sendt til aktionærene og offentliggjort på bankens hjemmeside. Ledelsespåtegningen med den manglende erklæring fremgår af materialet på bankens hjemmeside.

Noter

5. I henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 109 skal virksomheden give en række oplysninger om hvert sikringsforhold, som opfylder betingelserne for regnskabsmæssig sikring jf. regnskabsbekendtgørelsen § 75.

Banken skriver i anvendt regnskabspraksis at regnskabsbekendtgørelsens regler om regnskabsmæssig sikring af finansielle instrumenter ikke anvendes. I note 21 oplyses det, at der foretages regnskabsmæssig sikring af efterstillede kapitalindskud denomineret i fremmed valuta.

- Banken oplyser i brev af 7. oktober 2008, at det anvendte princip er affødt af at banken indgår i Sammenslutningen Danske Andelskasser koncernen og at de angivne principper er gældende for denne koncern.

Finanstilsynet tager bankens redegørelse til efterretning men henviser til, at anvendt regnskabspraksis kun skal indeholde oplysninger om indregningsmetoder og målegrundlag, der er anvendt på poster i balancen, resultatopgørelse og noter, jf. regnskabsbekendtgørelsen § 85.

Appendiks 3 – Fejl og mangler konstateret i Danske Andelskassers Banks halvårsrapport for 1. halvår 2008.

Udover den fejl som ifølge Finanstilsynets afgørelse medfører, at Danske Andelskassers Bank skal offentliggøre korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2007 og til halvårsrapporten for 1. halvår 2008, skal Finanstilsynet i medfør af § 197, stk. 1 i lov om finansiel virksomhed påbyde Danske Andelskassers Bank fremover at opfylde de nedenfor angivne bestemmelser. Danske Andelskassers Bank havde i brev af 12. november 2008 ingen kommentarer til de anførte forhold.

Generelt:

1. I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5 skal virksomheden oplyse, om anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til regnskabspraksis i den seneste aflagte årsrapport.

Banken oplyser ikke, om anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2007.

2. I henhold til lov om finansiel virksomhed § 185 skal ledelsen i ledelsespåtegningen til halvårsrapporten erklære, at: " ledelsesberetningen indeholder en retvisende gennemgang af udviklingen i virksomhedens og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som virksomheden henholdsvis koncernen kan påvirkes af".

Denne erklæring er ikke i ledelsespåtegningen til halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

Noter:

3. I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5, jf. § 107, stk. 1 skal der oplyses om nedskrivninger på udlån og tilgodehavender i regnskabsåret separat for henholdsvis individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Denne noteoplysning fremgår ikke af bankens halvårsrapport for 1. halvår 2008.

4. I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5, jf. § 110 skal der gives oplysning om virksomhedens fordeling af renteindtægter på forskellige poster.

Denne noteoplysning fremgår ikke af bankens halvårsrapport for 1. halvår 2008.

5. Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5, jf. § 111 skal virksomheden angive beløbene for renteindtægter hidhørende fra ægte købs- og tilbagesalgsforretninger ført på henholdsvis tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker samt udlån og andre tilgodehavender.

Banken angiver ikke disse oplysninger i halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

6. I henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5, jf. § 112 skal der gives oplysning om virksomhedens fordeling af renteudgifter på forskellige poster.

Denne noteoplysning fremgår ikke af bankens halvårsrapport for 1. halvår 2008.

7. Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 148, stk. 5, jf. § 113 skal virksomheden angive beløbene for renteudgifter hidhørende fra ægte købs- og tilbagesalgsforretninger ført på henholdsvis tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker samt udlån og andre tilgodehavender.

Banken angiver ikke disse oplysninger i halvårsrapporten for 1. halvår 2008.

8. I henhold til § 148, stk. 5, jf. § 114 i regnskabsbekendtgørelsen skal virksomhedens fordeling af kursreguleringer vises i noteoplysningerne.

Der er i bankens halvårsrapport for 1. halvår 2008 ingen specifikation af posten kursregulering.